

THE IMPORTANCE OF THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN BUILDING THE INTELLECTUAL CAPACITY OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

Shukhrat Boyjigitov,

Head of the Department of Preschool and Primary Education Methods, Shahrissabz branch of Tashkent State Pedagogical University named after Nizami

Anatathy:

Raising a young generation is a delicate, extremely demanding process. Therefore, the teacher should observe the formation process of the student with great enthusiasm and care. This article also emphasizes that a teacher must have pedagogical knowledge and skills in order to be stable in the pedagogical process, as well as the teacher must understand the essence and dialectic of pedagogical phenomena, methods of pedagogical work, profession and technology and professional pedagogy. The first part of the article discusses the importance of pedagogical education in this process, the use of interactive methods to clearly demonstrate the purpose of the lesson, as well as the quality and speed of achievement of the desired result. In addition, the article discusses the advantages of information technology in the education system, as well as the use of computers and information and communication tools, The most important thing in the pedagogical process is that students can work with them. And a teacher with pedagogical knowledge and skills, first of all, must know the methodological foundations of pedagogy, the laws and factors of personal development, the essence, goals and objectives of the national training program, the majority of teachers working in the education system. The need and importance of pedagogical skills in the process of education and upbringing is especially recognized.

Keywords: pedagogy, technology, innovation, pedagogical innovation

Inson shaxsi kamolatida ma`naviy bilimlar bilan birga dunyoviy ilmlarning ham o`z o`rni bor. To`g`ri o`zbek pedagogikasining ma`naviy-ma`rifiy yo`nalishlarida milliy urf-odatlarimiz, e`tiqodimiz, dinimiz asosidagi tarbiya usullaridan keng foydalaniladi. Ya`ni ustoz-shogird ananasi buning yorqin isbotidir. Bu metodning mazmuni shundan iboratki, o`quvchi o`ziga munosib ustoziga shogirdga tushib uning qarashlarini, bilimlarini egallaydi. Yoki ma`naviy darslarda buyuk ajdodlarimizning gavharga teng boy merosi o`rganiladi.

Xuddi shunday dunyoviy bilimlarni, ayniqsa rivojlanib borayotgan fan texnikaning yangi bosqichi-innovatsion texnologiyalarni egallashda esa albatta ushbu texnikalarning usuli va qo`llanmasini puxta o`rganish lozim. Shunday ekan pedagogic texnologiya bu jarayonda asqotadi.

Xo`sh pedagogik texnologiya nima? O`quvchilarning intellektual salohiyatini oshirishda innovasion texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati qanday?

Darhaqiqat, ta`lim tizimida mehnat qilayotgan pedagoglarning ko`pchilligi ta`lim va tarbiya jarayonida pedagogik mahoratning zaruriyati va ahamiyatini tobora chuqur anglab bormoqdalar. Bugun biz yangi texnologiyalarga sarflayotgan mablag`lar qay darajada o`zini oqlashini va axborot hamda masofaviy ta`limni rivojlantirishga qanday ta`sir ko`rsatishini yetarli darajada bilishlari shart. Ko`p hollarda “ta`limning kompyuter texnologiyalari” iborasi “axborot texnologiyalari” iborasi bilan almashtirib yuboriladi. Bu o`rinda asosiy an`anaviy pedagogik texnologiyalardan farqli kompyuter tarmoqlariga ulangan, dasturlashtirilgan, xalqaro aloqalarni ham ta`minlashiga qodir tizim azarda tutilgan. Bu holat so`nggi yillarda jamiyat hayotida kompyuterlarning ahamiyati ortib borishi, milliy iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida turli xil axborotlarga nisbatan ehtiyojning kuchayishi bilan izohlanadi. Ongga yetib kelayotgan axborotlar shaxsning mavjud madaniy - ma`rifiy muhitgamoslashuvi jarayonida qay tarzda aks yetilishini bilishimiz va shunga mos tarzda ta`lim - tarbiya muassasalarida o`quv dasturlari va jihozlariga nisbatan talablarni ishlab chiqishimiz lozim.

Nihoyat ular “axborot asri” deb e`tirof etilayotgan adabiyotlarda “Yangi tartib-qoida”, “Yangilik”, “Innovatsiya” tushunchalarining ma`noviy mazmun kasb etadi.

Yangilik - bu texnik, texnologik ixtiro va yutuqlardan amaliy foydalanishdir. U pedagogik katigoriya sifatida ta`limga yangilik kiritishni anglatadi, usullar, vositalar, yangikonsepsiyalar, yangi o`quv dasturlari, tarbiya usullari va boshqalarni kiritishhamda qo`llashdir. Hozirda mamlakatimizda mutaxassislarning ilmiy salohiyatini birlashtirishimkoniyalar yetarli darajada, chunki nazariya va amaliyot birligining ta`minlashipedagogik texnologiyaning asl mohiyatini aniqlashga yo`l ochadi. Endilikda ta`lim - tarbiyaning maqsadi butunlay yangilanadi, unga mosholda mazmun ham, pedagogik jarayon ham yangilanishi bilan inson faoliyati chegarasi nihoyatda kengayib borayapti, auditoriyada o`qitish imkoniyatlari katta bo`lgan yangi texnologiyalar (sanoat, elektron, axborot) kirib kelmoqda. Ro`y berayotgan sifat o`zgarishlari shundan dalolat beradiki, bugungi kunda “O`rganish” ning birlamchi jarayonlarinian`anaviy metodik va o`qitish vositalari qolipiga sig`may o`qituvchining individual qobiliyatlariga mos kelmay qoldi.

Yangi metodikalarni tala etadigan texnikaviy, axborotli, poligrafik, audiovisual vositalar mavjudki, ular zamonaviy pedagogik texnologiyani real voqe'likka aylantirmoqda.

Avvalo, o'quvchilar intellektual salohiyatini oshirishda bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion texnologiyalardan foydalanish borasidagi bilimlarini oshirish lozim. Shuni ta'kidlash kerakki, pedagogic texnologiya bu ta'lim shakllarini samaradorligini oshirish vazifasini qo'yadigan texnik va shaxsiy resurslarni va ularning bog'liqligini hisobga olgan holda, o'qitish va bilimlarni o'zlashtirishning butun jarayonini yaratish, qo'llash va aniqlashning tizimli usuli.

Darxaqiqat, yangi innovatsion usulda o'quvchisining fe'l-atvoriga qaramay, o'qituvchi o'quvchisini mustaqil fikrlashga, kuzatishga, xulosa chiqarishga o'rgatishiga kerak.

O'qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanish quyidagi natijalarga erishish kerak:

-o'quvchilar dunyo haqida bilish usullaridan voqif bo'ladi;

- mavzu bo'yicha qo'shimcha manba bo'ladi;

O'qituvchi o'quvchilarning mehnatini mustaqil tashkil etishga, o'zini-o'zi tarbiyalashga yordam beradi;

-axborot manbalari: katalog, internet, electron o'quv adabiyotlardan foydalanadi.

-aloqa vositalari electron pochta, chat xonalari, yangiliklar guruxi forumlaridan foydalanishga erishadi.

-multimedia vositalaridan xabardor bo'ladi.

Darslarda innovatsion texnologiyalardan foydalanish quydagicha natija beradi.

Birinchidan, ta'lim xizmatlaridan foydalanishda tafovut kamayadi.

Mintaqaviy ta'lim imkoniyatlar tezligi oshadi.

Interaktiv usullar orqali o'qitish va muloqotli ta'lim berish, standart o'qitishni boyitadi.

Pedagogik texnologiyalardan foydalanib o'tilgan darslar jarayonni jadallashtiradi, rivojlanish potinsialini yuqori darajaga ko'taradi. Dars mazmunini chuqur va keng miqyosda o'zlashtirishga yordam beradi.

Interaktiv usullar esa o'quvchilarda qiziqishini oshiradi, bir vaqtning o'zida gurux barcha o'quvchilarni dars jarayoniga faol jalb qiladi. O'quvchilar orasida mustaqil fikr va bilimiga nisbatini shakllantiradi. Amaliy ko'nikmalarni jadallashtiradi.

Interfaol usullardan biri "doira", "Akvarium", "Muzyorar", "Mozaika", "Klaster", "Suratli dedaktika", "Zanjir" vakoza.

Masalan, doira usulida o`quvchilar doira shaklida o`tirib, turli mashqlarni bajarishadi. Bu usulning o`quvchilarni qator qilib o`tkazish usulidan qulaty tomoni, hech bir o`quvchi o`zini ajratilganini, his qilmaydi. Har bir o`quvchi pedagog nazaridan chetda qolmaydi. “Muzyorar” usulidan maqsad ishtirokchilarni o`zaro tanishuvlari uchun erkin muhit yaratiladi. Bunda o`quvchining o`zini tutishi, guruhda o`zaro ishonch yaratishga ko`maklashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati:

Atrofimizdagi olam.1-sinf uchun darslik.A.G.Grigoryans. Cho`lpon nashriyoti. 2014.- 56 bet. 4. Atrofimizdagi olam.2-sinf uchun darslik. H.Vohidov. Cho`lpon nashriyoti.2012. - 92 bet. Учеб.пособиедлястудентовпед. ин-товМ., 1990. - 192 с. 20. Педагогика: Учеб. пособие для студ. пед. ин-тов / Под ред. Бабанского Ю.К., М., 1983. - 608 с. Смирнова С.А. Педагогические теории, систем, технологии М., 1999. - 509 с.

1. Алишер Навоий, Махбуб-ул кулуб, Асарлар. 15 томлик. 13том. –Тошкент, Адабиёт ва санъат нашриёти.

2. www.ziyonet.uz

3. Sayidaxmedov N. Yangi pedagogik texnologiya mohiyati va zamonaviyloyihasi. – T.: Ta`lim markazi, 1999. – 55 b.

4. Sayidaxmedov N. Pedagogik amaliyotda yangi texnologiyalarni qo`llash namunalari. –T.: RTM, 2000. – 46 b.

5. Saliyeva Z. Pedagogika kollejlari o`quv jarayoniga ta`limiy texnologiyalarni tatbiq etish. – T.: “Fan va texnologiya” nashriyoti, 2009. –

6. Selevko G. K. Sovremennye obrazovatelnye texnologii.- M., Narodnoe obrazovanie, 1998. – 130 s.

27. Farberman B.L. Progressivnye pedagogicheskie texnologii. - T: Fan, 2002. - 130 s.

28. Egamberdieva N.M. Madaniy-insonparvarlik yondashuvi asosida bo`lajak o`qituvchilarni shaxsiy va kasbiy ijtimoiylashtirish. – T.: “Fan va texnologiya” nashriyoti, 2009. – 135 b.